

PREZIDENT

Pane předsedo, vážené poslankyně a poslanci, vážení hosté, vážení spoluobčané,

svolal jsem toto mimořádné zasedání Parlamentu především proto, abych informoval poslance a senátory o věci podstatné – a prostřednictvím televizních obrazovek také všechny občany. Pokud mají ještě chuť nás sledovat.

Tento projev bude trochu jiný, než jste ode mě zvyklí slyšet, ale na jeho konci pochopíte proč. Nejprve mi dovoluji několik slov na vysvětlení.

Ne tak dávno jsme se domohli svobody a demokracie. Mnozí jsme podleli dojmům – a já jsem patřil mezi ně – že to je do jisté míry jakýsi samospasitelný model, který tak či tak automaticky vede k ekonomické hojnosti a vůbec k životu šťastnému. Že postačí zbavit se diktatury komunistů, zbavit se závislosti na ruce Moskvy a budeme jíst ovoce stromů rajských. Jak jsme se dostatečně přesvědčili, ovoce těchto stromů neroste samo od sebe. O tyto stromy je třeba pečovat, starat se o ně, a ani pak není jisté jaksi samozřejmé, že přinesou ovoce žádané. Anebo je přinesou, ale jakési chuti venkoncem celkem nevábne. Už delší dobu je sklízíme.

Nechci říci, že bychom se nesnažili – upřímně a vynaložili jsme mnohé úsilí. Ostatně mnozí z vás, kteří tu dnes sedí, byli mezi nimi. Druhou skutečností je fakt, že zkušeností jsme měli málo – nebo vlastně vůbec žádné. Jak vlastně totiž demokracie funguje v realitě – tedy volby, politické strany a jejich financování, svobodné sdělovací prostředky, stranická soupeření, tedy jak funguje jako reálný střed zájmů – a spoustu dalšího. Až třeba pochápání role hlasovacích mechanismů, díky jimž demokracie vlastně reálně funguje.“

Ve Vladislavském sále Hradu seděl kdokdo: předseda vlády Zeman, předseda poslanecké sněmovny Klaus, seděl tam i šéf parlamentního klubu ČSSD, kterému se říkalo Čenich, i řadoví poslanci Partaje jako byli Kozel a Erazim. Jeho exmanželka sledovala projev v televizi v Čenichově poslanecké kanceláři v okresním městě. Viktorku, bezdomovce z Dolního Bousova, nepozvali, ale ne proto že neměl adresu. Děti v tamější školce si s paní učitelkou hrály hru Kolo kolo mlýnský za čtyry rýnský, kolo se nám polámalo, mnoho škody nadělalo, udělalo bác!

„Mnozí, pokračoval Prezident, ale možná jsem byl jediný, to nevím – jsme uvažovali, řekl bych dosti naivně. Představoval jsem si totiž, že když zmizí jádro zla, tedy komunistická ideologie a Moskva zůstane jen stínem, zbude už

„Já? Kdepak!“

„Jsi přece člen strany.“

„Mám legitimaci jen.“

„Tak seš sakra člen té sakra strany.“

„Mám jen legitimaci. Musím, musel jsem mít legitimaci, abych mohl dělat svou práci. To je všechno. Když mám legitimaci, neznamená to přece, že jsem komunista. Jen to znamená, že mám legitimaci.“

Jiní zasmáli ty legitimace jen proto, aby jejich děti mohly studovat, jiní zase proto, aby je nedostali nějakí opravdoví pacholci, protože aby to nebylo všechno ještě horší.

„Víte, jaký by to bylo, kdyby tam byli jenom ty – horké hlavy? Jenom ty – dogmatici? Komunistický? A kdyby je někdo ne – nemírnil? Co?“ Mysleli, jak by to vypadalo, kdyby to mli v rukou jen takoví.

„Jaký?“ ptali se všichni. „Jaký by to bylo?“

„Horší. Mnohem horší by to bylo!“

„Acho jo,“ křikeli všichni. „Bylo by to mnohem horší.“

Tak pochopili, že nebýt tady těch, co umírali ty horké neostalinské hlavy, tak by to bylo ještě mnohem horší. Ti, co přišli sobotní a nedělní odpoledne svrhávat na Letnou ten komunismus, právě ti by to bývali mli mnohem horší.

Takže nakonec mohli být jen rádi, mohli být jen a jen vděční těm, kteří to tak zachraovali. Ani netušili, že to někdo tak zanepraveně zachrauje.

A ještě jiní tam sice být chtěli, a z vlastní vůle, ale chtěli to úplně jinak.

„Se to mlo dělat – já, nejen já, mysleli jsme to jinak. Než oni – ti nahore – než oni dělali!“

„Jak – jinak?“

„Právě! Přece – jak to bylo předvedně myšleno. Nejdříve. Ale ne tak, jak to oni dělali! Mlo se to dělat – podle idejí – předvedně, a správně. Podle předvedně myšlenek. Ne takhle. Takhle ne. To dá rozum, že ne, jak to dělali přece!“

„A jak – jak to bylo předvedně myšleno?“

„No právě! To je to!! Úplně, úplně jinak. Rozumíte konečně? Úplně jinak.“

Takže se teda zjistilo, že žádní komunisti vlastně nikde nejsou, takže je není třeba svrhávat, a tak šli všichni domů na večeři.

Po komunistech zůstala vláda, se kterou začal jednat budoucí Prezident.

„Ekonomika žije bez ekonomů, ale ne ekonomové bez ekonomiky. Víš, že z ní mám tři semestry?“ řekl budoucí Prezident.

„Nevím, že máš vůbec nějaké semestr.“

„Vlastně nevíš. V tom těším vyhodili. Dal jsem se vyhodit. Takže – bude tam někdo takovej? Kdo tomu rozumí?“

„Přišli. Někdo přišel. Z ústavu... te nevíš. Z ústavu, ekonom, pro prognózování.“

„Ústavové jsou ale ržní,“ prohodil budoucí Prezident a svižně zdolával schody. Dovedl sice i dělat a podívat, ale jeho svět byla akce. A což taková.

Obecní d m byl neutrální p da. Svoji slávu m l n jakých ty icet let za sebou a možná proto ho vybrali. Zbyla z n ho restaurace, která m la být špi ková a tak byla lepší než ty špatné, což neznamenaló víc než maso erstvé jen v pond lí a knedlíky oh ívané nad párou, ale mívali i zv ínu. íšníci byli ale stejn arogantní a zlod jší jako všude jinde po celé vlasti. Koncertní sál pot eboval dávno vymalovat, vyprášit drapérie nebo alespo v záhybech ot ít štukové sochy kolem jevišt . T eba hadrem. To by se ale mohlo stát, jen kdyby z toho n kdo n co m l. Ale nikdo z toho nic nem l, a tak se ty sochy neot ely. P ekvapivé pak bylo, že ve t ech soust edných elipsách na strop koncertního sálu svítily žárovky všechny.

St l nebyl kulatý, jak se domlouvalo. V Obecním dom nem li žádný kulatý st l. Ale stejn se tomu íkalo kulatý st l.

Za alo p edstavování. Ty vládní ínitele znali všichni z televize. Mezi nimi byl tím hlavním kon ící p edseda vlády, který ale nev d l, že je kon ící p edseda vlády. Druhou stranu p edstavoval budoucí Prezident.

„A pak je tu s námi ...“ pokrač oval budoucí Prezident a zarazil se na osob sedící na samém kraji. „Jak se jmenuje?“ zašeptal Oddanému Lá ovi. Šeptal neslyšn a nenápadn , ale všem bylo jasné, co šeptá.

„Volf, doktor Volf,“ zašeptal Oddaný Lá a.

„A pak tu máme odborníka ekonoma, doktora Volfa,“ ekl budoucí Prezident. Tím p edstavování skon ilo.

„Klaus!“ ozvalo se z konce stolu. „Inženýr Klaus!“ Jeho tón nep ipoušt l stín pochybnosti. Nikdo se taky nep el.

Jednání za alo. P edstavy obou stran byly shodné nebo blízké v nepodstatném, ale kupodivu se ani úpln dramaticky nelišily v tom hlavním. Že vznikne nová, rekonstruovaná vláda. P edstavy o tom, kdo v té nové vlád